

L'imperi dels Àustries i el Barroc

El quadern d'ampliació et porta més enllà de les activitats bàsiques. Aquí t'hi trobaràs amb tasques de recerca, anàlisi de fonts, argumentació crítica i comparacions que demanen pensar com un historiador.

1

L'imperi dels Àustries

1. **Argumenta:** es pot governar bé «mig món» amb una sola corona? Defensa una postura amb almenys dos arguments, fent servir el concepte de *monarquia composta* i posant exemples de l'imperi de Carles I.

2. **Anàlisi de fonts:** busca un mapa de l'imperi de Carles I cap al 1550. Identifica cinc territoris (a Europa, Amèrica i Àfrica) i explica per què la unió només existia en la persona del rei. Cita la font.

3. **Recerca:** investiga els *casaments reials* que van portar tantes herències a Carles I. Quins eren els seus quatre avis? Com va heretar de cada branca? Aporta com a mínim una font fiable.

2

Felip II i l'apogeu

1. **Recerca:** investiga el **monestir-palau de l'Escorial**. Quan i per què es va construir? Quines funcions tenia (palau, panteó, monestir, biblioteca)? Cita almenys dues fonts.
2. **Anàlisi de fonts:** busca informació i un mapa sobre el desastre de l'**Armada Invencible** (1588). Identifica tres causes de la derrota (tempestes, tàctica anglesa, distàncies) i explica per què va ser un cop tan dur per al prestigi de Felip II.
3. **Argumenta:** per què la Monarquia Hispànica vivia endeutada malgrat ser l'imperi més ric del món? Defensa la teva resposta amb almenys tres factors (guerres, banquers estrangers, mala gestió).

3

Reforma i Contrareforma

1. **Recerca:** investiga les **95 tesis** de Martí Luter. Què denunciaven exactament? Per què la *impremta* va ser decisiva per escampar-les? Cita la font.
2. **Anàlisi de fonts:** compara breument una imatge d'una església catòlica barroca i una imatge d'una església protestant del segle XVII. Identifica tres diferències visibles (decoració, imatges, retaules) i relaciona-ho amb les idees de cada confessió.
3. **Argumenta:** la norma *cuius regio, eius religio* («de qui és el territori, n'és la religió») era una bona solució per acabar les guerres de religió? Defensa la teva postura amb arguments a favor i en contra.
4. **Recerca local:** investiga l'estada d'**Ignasi de Loiola a Manresa** el 1522. Quants mesos hi va passar, on va viure, què va escriure a la cova del Cardener? Aporta dues fonts (web de la Cova de Sant Ignasi, Manresa Ignasiana o manual).

4

La crisi del segle XVII

1. **Recerca:** investiga el **comte-duc d'Olivares**. Quin paper tenia a la cort de Felip IV? Quin era el seu projecte polític (Unió d'Armes)? Per què va caure en desgràcia? Aporta dues fonts.
2. **Anàlisi de fonts:** busca un retrat del comte-duc d'Olivares pintat per Velázquez. Descriu tres elements (postura, vestimenta, escenari) i explica què volen transmetre del personatge i del seu poder.
3. **Argumenta:** la crisi del segle XVII va ser general a Europa. Per què, doncs, va afectar especialment la Monarquia Hispànica? Defensa la resposta amb almenys tres causes (guerres, pèrdua de territoris, dependència de la plata).

5

La Guerra dels Segadors

1. **Recerca:** investiga les **Constitucions de Catalunya** i el seu paper en el conflicte. Què estableixen? Per què el rei les havia de jurar? Per què xocaven amb les exigències d'Olivares? Cita almenys dues fonts.

2. **Anàlisi de fonts:** busca i llegeix la lletra completa de «**Els Segadors**» en la seva versió actual com a himne nacional de Catalunya. Identifica quins versos parlen literalment dels fets de 1640 i quins són afegits posteriors. Comenta el to.

3. **Recerca:** investiga la figura de **Pau Claris**. Quins càrrecs va ocupar? Quan i en quines circumstàncies va proclamar la breu República Catalana? Per què va morir tan aviat? Aporta dues fonts.

4. **Argumenta:** posar Catalunya sota la protecció del rei de França va ser una bona decisió? Defensa la resposta tenint en compte la victòria francocatalana de Montjuïc (1641), la rendició de 1652 i la pèrdua de la Catalunya Nord al **Tractat dels Pirineus** (1659). Evita el «bons i dolents».
5. **Reflexió local:** visita virtualment o consulta imatges de **la frontera de la Catalunya Nord** avui. Quines petjades catalanes hi ha encara (llengua, topònims, festes)? Quines diferències amb la Catalunya del sud? Connecta-ho amb el 1659.

6

El Barroc

1. **Anàlisi de fonts:** compara una obra renaixentista (per exemple, *L'escola d'Atenes* de Rafael) amb una obra barroca (per exemple, *Les Menines* de Velázquez o un retaule barroc català). Identifica tres diferències (composició, llum, moviment) i relaciona-les amb l'esperit de cada època.
2. **Recerca:** investiga el **Segle d'Or** hispànic. Tria un autor (Cervantes, Lope de Vega, Calderón, Quevedo) o un pintor (Velázquez, Zurbarán, Murillo) i explica per què és considerat figura clau. Cita almenys dues fonts.
3. **Recerca local:** investiga el **santuari de la Cova de Sant Ignasi** de Manresa. Qui el va construir, quan, i quins escultors manresans (Grau i Sunyer) el van decorar? Aporta tres imatges (façana, interior, retaule) amb un peu de foto curt.

4. **Argumenta i reflexiona:** per què, com més s'enfonsava políticament la Monarquia Hispànica, més brillava la seva cultura? És una paradoxa o té una explicació? Defensa la teva resposta amb arguments connectant decadència política i Segle d'Or.